

29 Ιουλίου, 1994

[ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΩΝ ΚΕΑΝ ΛΤΔ,

Εφεσείοντες,

v.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ,

Εφεσίβλητης.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8750)

5 *Αμέλεια — Εργατικό ατύχημα — Συντρέχουσα αμέλεια — Περιστασιακή εργάτρια, την πρώτη ημέρα της εργασίας της, τοποθέτησε το χέρι της μέσα σε περιστρεφόμενο κύλινδρο σε βάθος 35 πόντων με αποτέλεσμα να τραυματισθεί — Κρίθηκε ότι ήταν και η ίδια ένοχος συντρέχουσας αμέλειας σε ποσοστό 25%, παρά το ότι η κύρια ευθύνη βάρυνε τους εργοδότες της διότι δεν της είχαν δώσει τις απαιτούμενες οδηγίες για τη χρήση του μηχανήματος.*

10 *Αποζημιώσεις — Ύψος αποζημιώσεων — Ακρωτηριασμός της πρώτης φάλαγγας του αντίχειρα, δείκτη και του μεσαίου δακτύλου του αριστερού χεριού κοπέλλας ηλικίας 17 χρονών — Γενικές αποζημιώσεις £7.000 κρίθηκαν έκδηλα ανεπαρκείς και αυξήθηκαν σε £10.000.*

15 *Η εφεσίβλητη, που κατά την ημερομηνία του ατυχήματος ήταν 17 χρονών, είχε προσληφθεί από την εφεσείουσα σαν περιστασιακή εργάτρια. Την πρώτη ημέρα της εργασίας, και ενώ ασχολείτο με την συλλογή ψύχας από ένα περιστρεφόμενο κύλινδρο της έπεσε το φτυαράκι μέσα σ' αυτό και στην προσπάθειά της να το πιάσει έβαλε το αριστερό της χέρι μέσα στον κύλινδρο σε βάθος 35 πόντων με αποτέλεσμα να υποστεί ακρωτηριασμό της πρώτης φάλαγγας του δείκτη, του αντίχειρα και του μεσαίου δακτύλου. Υπέφερε αρκετούς πόνους, έχασε την λειτουργικότητα του αριστερού της χεριού και είχε προβλήματα στο να εργασθεί εκτός οικίας ως επίσης στις οικιακές εργασίες και πλείστες άλλες εργασίες. Επιπλέον είχε ψυχολογικά προβλήματα και στο μέλλον πιθανόν να χρειάζοταν να υποβληθεί σε πλαστικές χειρουργικές επεμβάσεις για βελτίωση της κατάστασής της.*

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αφού βρήκε ότι η εφεσείουσα δεν είχε δώσει οποιεσδήποτε οδηγίες στην εφεσίβλητη για την διεξαγωγή της εργασίας της, έκρινε ότι η εφεσείουσα είχε αποκλειστική ευθύνη για το ατύχημα και επιδίκασε υπέρ της εφεσίβλητης, i) £7.000 σαν γενικές αποζημιώσεις, ii) £3.500 απώλεια μελλοντικών ημερομισθίων, iii) £640 ειδικές αποζημιώσεις, και iv) τόκο προς 6% ετησίως πάνω στις £7.640 από την καταχώριση της αγωγής, πλέον έξοδα. Με την έφεση της η εφεσείουσα πρόσβαλε την απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου αναφορικά με την ευθύνη, ισχυριζόμενη ότι το εύρημα του Δικαστηρίου για αποκλειστική ευθύνη της ήταν λανθασμένο, ενώ η εφεσίβλητη με αντέφεση πρόσβαλε το ύψος των γενικών αποζημιώσεων ως επίσης και αυτό της αποζημίωσης για απώλεια μελλοντικών ημερομισθίων, σαν έκδηλα ανεπαρκές.

Αποφασίσθηκε ότι:

- (α) Παρόλο ότι ορθά το πρωτόδικο Δικαστήριο είχε καταλήξει στο συμπέρασμα πως η εφεσείουσα είχε την κύρια ευθύνη για το ατύχημα, διότι δεν είχε δώσει οποιεσδήποτε οδηγίες στην εφεσίβλητη για την διεξαγωγή της εργασίας της, εντούτοις, από τα γεγονότα όπως διαπιστώθηκαν από το πρωτόδικο Δικαστήριο, και ιδιαίτερα το γεγονός ότι η εφεσίβλητη που ήταν σε καλή ηλικία να κρίνει τον κίνδυνο που εμπεριείχε η πράξη της, είχε τοποθετήσει το χέρι της σε περιστρεφόμενο κύλινδρο σε βάθος 35 πόντων με αποτέλεσμα να τραυματισθεί, καταδεικνυαν την ύπαρξη συντρέχουσας αμέλειας εκ μέρους της, που έπρεπε να καθοριστεί στο ποσοστό του 25%.
- (β) Ενώ αναφορικά με τις επιδικασθείσες αποζημιώσεις για μελλοντική απώλεια ημερομισθίων δεν συνέτρεχε λόγος επέμβασης του Εφετείου, αναφορικά με τις επιδικασθείσες γενικές αποζημιώσεις, υπό τις περιστάσεις, το επιδικασθέν ποσό ήταν έκδηλα ανεπαρκές και έπρεπε να αυξηθεί στις £10.000.

Η έφεση και η αντέφεση επιτράπηκαν εν μέρει χωρίς διαταγή για έξοδα.

Έφεση.

Έφεση από τους εναγόμενους κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Αναστασίου, Π.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 29 Απριλίου, 1992 (Αρ. Αγωγής 2053/88) με την οποία επιδικάστηκε το ποσό των £11.640 σαν γενικές και ειδικές αποζημιώσεις και απώ-

λεια μελλοντικών ημερομισθίων για ατύχημα που συνέβη στο εργοστάσιο των εναγομένων.

Π. Παύλου, για τους Εφεσείοντες.

Χρ. Πουργουρίδης, για την Εφεσίβλητη.

5

Cur. adv. vult.

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο αδελφός Δικαστής Γ. Παπαδόπουλος.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Η εφεσίβλητη κατά τον ουσιώδη χρόνο ήταν ένα νεαρό κορίτσι 17 χρόνων, που εργοδοτήθηκε περιστασιακά στο εργοστάσιο των εφεσιβλήτων. Την πρώτη μέρα που πήρε δουλειά, ενώ ασχολείτο με το μάζεμα της ψύχας από ένα περιστροφόμενο κύλινδρο, της ξέφυγε το φτυαράκι με το οποίο μάζευε την ψύχα, έπεσε μέσα στον περιστροφικό κοχλία, αυτή έβαλε το χέρι της για να το μαζέψει φοβούμενη πως η περιστροφή του μέσα στον κοχλία θα προξενούσε ζημιές στη μηχανή, αλλά δυστυχώς ο περιστροφόμενος κοχλίας άρπαξε τα δάχτυλα της με αποτέλεσμα τον ακρωτηριασμό του αντίχειρα της, του δείχτου και του μεσαίου δαχτύλου του χεριού της.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο βρήκε πως οι εφεσείοντες ήταν οι αποκλειστικοί υπεύθυνοι για το δυστύχημα. Επεδίκασε δε στην εφεσίβλητη το ποσό των £11.140, το οποίο αντιπροσωπεύει £7.000 γενικές αποζημιώσεις, £3.500 απώλεια μελλοντικών ημερομισθίων και £640 ειδικές αποζημιώσεις. Επεδίκασε δε και τόκο προς 6% ετησίως επί του ποσού των £7.640, πλέον δικηγορικά έξοδα.

Οι εφεσείοντες με την έφεση τους προσβάλλουν το εύρημα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ως προς την αμέλεια. Κατά την εισήγηση τους η εφεσίβλητη ήταν η αποκλειστικά υπεύθυνη για το δυστύχημα, τουλάχιστον είναι υπεύθυνη σε μεγάλο βαθμό συντρέχουσας αμέλειας.

Από την πλευρά της η εφεσίβλητη καταχώρισε ειδοποίηση στην έφεση των εφεσειόντων και ζητά από το Εφετείο όπως η απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου τροποποιηθεί ώστε να αυξηθούν οι γενικές αποζημιώσεις, καθώς και οι αποζημιώσεις για μελλοντικές απώλειες εισοδημάτων.

Τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ως προς τον τρόπο που έγινε το δυστύχημα συνοψίζονται στα πιο κάτω:

“... και δέχομαι τη θέση ότι κανείς δεν της υπέδειξε πώς να κάμνει την εργασία της εκεί που την έστειλαν και ότι το ατύχημα έγινε μετά παρέλευση λίγων λεπτών μετά που η ενάγουσα έπιασε δουλειά στο μηχάνημα τούτο όπου πήγε για πρώτη φορά από τον καιρό που εργοδοτείται από τους εναγόμενους. Δεν υπήρξε αντίθετη ή αντικρουστική μαρτυρία από την πλευρά των εναγομένων πλην του γεγονότος ότι οι εναγόμενοι θεωρούν ότι η εργασία στην οποία εργαζόταν η ενάγουσα ήταν τόσο απλή και εύκολη που δεν χρειαζόταν να της εξηγήσει κανείς πώς να την κάμει. Εκείνο τώρα που χρήζει εξέτασης είναι κατά πόσο με τα γεγονότα που αναφέρονται πιο πάνω υπήρξε αμέλεια εκ μέρους των εναγομένων

Στην προκειμένη περίπτωση ευρίσκω ότι οι εναγόμενοι απέτυχαν να δώσουν ικανοποιητικές οδηγίες στην ενάγουσα που ήταν ένα νεαρό πρόσωπο ηλικίας 17 ετών και χωρίς οποιαδήποτε πείρα στο μηχάνημα που αποτελούσε μέρος της εργασίας εκείνης παρά το γεγονός ότι αυτή ήτο μια απλή και εύκολη εργασία. Διαφωνώ με τη θέση των εναγομένων ότι οι οδηγίες που δόθηκαν στην Ενάγουσα να βοηθά την Μ.Ε.3 Δήμητρα Γιάλλουρου σήμαιναν (εννοούσαν) μόνο να μεταφέρει τες σίγκλες και όχι να μαζεύει φλούδα. Εχω τη γνώμη ότι η φράση βοηθώ κάποιο εννοεί προσφέρω βοήθεια και/ή κάμνω μέρος όλων των εργασιών που αυτός ασχολείται. Πέραν τούτου η μαρτυρία της Ενάγουσας και της Μ.Ε.3 είναι καθαρή, “ότι κάμνω εγώ να το κάμνει και εκείνη”. Γι’ αυτούς τους λόγους ευρίσκω ότι οι Εναγόμενοι έχουν αμέλεια και ευθύνονται για το παρόν ατύχημα.”

Από τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου προκύπτει καθαρά πως ο πρωτόδικος Δικαστής απέδωσε αποκλειστική ευθύνη στους εφeseiónτες γιατί επιφόρτησαν την εφεσίβλητη με κάποια δουλειά που εμπειρείχε το στοιχείο του κινδύνου, χωρίς να της έχουν δοθεί οποιοσδήποτε οδηγίες ως προς τον τρόπο της διεξαγωγής της εργασίας, για να αποφευχθεί οποιοδήποτε ενδεχόμενο δυστύχημα.

Είναι εισήγηση του δικηγόρου των εφeseiónτων ότι η εφεσίβλητη έφερε αποκλειστική ή/και μεγάλη ευθύνη, γιατί ήταν μια κοπέλα 17 χρόνων και χειριζέτο ένα απλούστατο μηχάνημα. Ο κίνδυνος που υπήρχε σε περίπτωση που κάποιος έβαζε το χέρι του μέσα στον περιστρεφόμενο κοχλία ήταν τόσο εμφανής, που δεν χρειάζονταν ει-

- δικές οδηγίες ή προφυλάξεις. Πέραν τούτου, ο κοχλίας ευρίσκειτο σε ένα βάθος 30 περίπου πόντων που έπρεπε να καταβάλει κάποιος συνειδητή προσπάθεια για να βάλει το χέρι του μέσα. Απετέλεσε ιδιαίτερο λόγο έφεσης η εισήγηση ότι δεν υπήρχε στην Έκθεση Απαιτήσεως ισχυρισμός για αμέλεια του είδους που διαπίστωσε το πρωτόδικο Δικαστήριο. Επίσης ήταν η εισήγηση του κ. Παύλου ότι το Δικαστήριο κατά ένα γενικό τρόπο αποφάσισε πως η αποκλειστική ευθύνη βαρύνει τους εφεσειόντες, χωρίς να εξετάσει καθόλου το θέμα της συντρέχουσας αμέλειας, πράγμα που ήταν το βασικό επιχείρημα των εφεσειόντων κατά την εκδίκαση. Ο κ. Πουργουριδής υπεστήριξε την πρωτόδικη απόφαση. Εισηγήθηκε ότι η αναφορά στην Έκθεση Απαιτήσεως σε παράλειψη παροχής οδηγιών και γενικότερα σε παράλειψη διατήρησης ασφαλούς συστήματος εργασίας, κάλυπτε την περίπτωση.
- 15 Έχουμε εξετάσει με κάθε δυνατή προσοχή τις εισηγήσεις των ευπαιδευτών δικηγόρων των εφεσειόντων και της εφεσίβλητης, σχετικά με το θέμα της αμέλειας. Έχουμε καταλήξει ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο ορθά καταλόγισε ευθύνη στους εφεσειόντες για τους λόγους που αναφέρονται στην απόφαση του, οι οποίοι βρισκόμαστε ότι
- 20 καλύπτονται από την Έκθεση Απαιτήσεως. Συμφωνούμε όμως με τον κ. Παύλου ότι με βάση τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου θα έπρεπε να είχε βρεθεί ότι και η εφεσίβλητη ήταν ένοχη συντρέχουσας αμέλειας, την οποία υπολογίζουμε σε 25% για τους πιο κάτω λόγους: Είχε καλή ηλικία να κρίνει τον κίνδυνο που εμπειρεί
- 25 είχε η πράξη της. Παρόλο ότι για πρώτη φορά εργαζόταν σε εκείνο το ειδικό μέρος, δεν ήταν η πρώτη φορά που εργαζόταν στο εργοστάσιο. Η τοποθέτηση του χεριού της σε ένα βάθος 35 πόντων μέσα στον περιστρεφόμενο κοχλία ήταν συνειδητή ενέργεια, στην οποία προέβη χωρίς να αναλογιστεί ενδεχόμενες συνέπειες.
- 30 Γενικές αποζημιώσεις:
- Έχουμε αναφέρει προηγουμένως ότι η εφεσίβλητη αμφισβητεί τα ευρήματα του Δικαστηρίου ως προς τις γενικές αποζημιώσεις, τις οποίες το Δικαστήριο χώρισε σε δύο κεφάλαια. Θα εξετάσουμε πρώτα το θέμα της απώλειας μελλοντικών απολαβών.
- 35 Ο κ. Πουργουριδής επιχειρηματολόγησε πως το ποσό των £3.500 που δόθηκε ήταν χαμηλό και έπρεπε να δοθεί ένα μεγαλύτερο ποσό. Αντίθετα ο κ. Παύλου εισηγήθηκε πως το ποσό αυτό ήταν υπέρμετρα ψηλό και έπρεπε να μειωθεί.

Έχουμε εξετάσει τις εισηγήσεις του κ. Πουργουρίδη ότι το ποσό αυτό είναι χαμηλό. Δεν έχουμε ικανοποιηθεί πως δικαιολογείται η επέμβαση μας προς αύξηση του ποσού. Η “αντέφραση” ως προς αυτό το σημείο αποτυγχάνει. Δεν έχει ασκηθεί αντέφραση ότι το ποσό των £3.500 για απώλεια μελλοντικών απολαβών ήταν υπέρμετρα ψηλό και δε μπορούμε να εξετάσουμε τέτοιο θέμα. 5

Ως προς τις γενικές αποζημιώσεις έχουμε εξετάσει με κάθε δυνατή προσοχή τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου, τα οποία συνοψίζονται ως εξής:

“... η ενάγουσα υπέστη ακρωτηριασμό (α) του αντίχειρος, (β) του δακτύλου και (γ) του μέσου δακτύλου, όλα στο ύψος της πρώτης φάλαγγος, ότι υπέφερε αρκετούς πόνους, έχασε τη λειτουργικότητα του αριστερού χεριού και έχει προβλήματα στο να εργαστεί εκτός οικίας ως επίσης και στις οικιακές εργασίες όπως το πλύσιμο των πιάτων, το να στρώνει το κρεβάτι της, να κουμπώνει το παντελόνι της, να κάνει μπάνιο και πλείστες όσες άλλες παρομοίας φύσεως εργασίες. Αισθάνεται να έχει ψυχολογικά προβλήματα, και μελλοντικά θα χρειαστεί να υποβληθεί σε πλαστικές χειρουργικές επεμβάσεις προς βελτίωση της κατάστασης της. (Τεκμ. 2) 10 15 20

Για όλα τα πιο πάνω τραύματα όπως βεβαίως αυτά περιγράφονται πιο λεπτομερώς στις μαρτυρίες και το ιατρικό πιστοποιητικό που παρουσιάστηκε και τα προβλήματα που η ίδια περιέγραψε ότι αντιμετωπίζει και έχοντας υπόψη μου τις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου ότι στις περιπτώσεις των γενικών αποζημιώσεων αυτές θα πρέπει να είναι τέτοιες που να αποζημιώσουν ένα ενάγοντα για ότι υπέφερε ευρίσκω ότι το σφαιρικό ποσό των £7.000 είναι λογικό και δίκαιο υπό τας περιστάσεις, το οποίο αποτελεί τον μέσο όρο των δύο ποσών που οι ευπαίδευτοι συνήγοροι εισηγήθηκαν. Πέραν τούτου καθοδηγητικές είναι οι αποφάσεις *Paraskevaides Overseas v. Christofi* (1982) 1 C.L.R. pp. 789 και επίσης οι αποφάσεις *Englezoudes v. Westminster Dredging Co Ltd* (βιβλίο Φρ. Νικολαΐδη 6-12), *Georghiou v. Antoniou Wood Manufacture Ltd* (βιβλίο Φρ. Νικολαΐδη 6-36) στα ποσά των οποίων έγιναν οι αναγκαίες αναπροσαρμογές οι οποίες καταλήγουν στο πιο πάνω ποσό.” 25 30 35

Συμφωνούμε με τις αρχές που έχουν εκτεθεί από τον πρωτόδικο Δικαστή, αλλά πιστεύουμε ότι με βάση τα ευρήματα του και έχοντας υπόψη και την αισθητική πλευρά του ακρωτηριασμού που πλήττει

μια κοπελίτσα 17 χρόνων με όλα τα επακόλουθα, οι γενικές αποζημιώσεις κάτω από αυτό το κεφάλαιο είναι υπερβολικά χαμηλές.

5 Αφού έχουμε σταθμίσει με κάθε δυνατή προσοχή τα γεγονότα της υπόθεσης όπως εκτίθενται από τον πρωτόδικο Δικαστή και τα οποία δεν αμφισβητήθηκαν, αυξάνουμε το ποσό των γενικών αποζημιώσεων στις £10.000.

Η έφεση ως προς την αμέλεια πετυγχάνει μερικώς, όπου καταλογίζεται ευθύνη στην εφεσίβλητη 25%.

10 Η “αντέφεση” ως προς το ποσό των γενικών αποζημιώσεων επιτυγχάνει πάλι μερικώς. Το ποσό των £7.000 αυξάνεται στις £10.000.

15 Ευρίσκουμε ότι η ενάγουσα-εφεσίβλητη δικαιούται εις αποζημίωση για το ποσό των £14.140 μείον το ποσό των £3.535, που αντιπροσωπεύει το 25% της δικής της ευθύνης. Το τελικό ποσό στο οποίο δικαιούται είναι £10.605. Επίσης η εφεσίβλητη, με βάση την πρωτόδικη απόφαση που δεν έχει εφεσιβληθεί αναφορικά με αυτό το μέρος της, δικαιούται εις τόκο προς 6% ετησίως επί του ποσού των £7.980 από τις 30/4/1988, ημερομηνία καταχώρισης της αγωγής.

20 Αναφορικά με τα έξοδα της έφεσης βρίσκουμε ότι δεν δικαιολογείται έκδοση διατάγματος ως προς τα έξοδα, νοουμένου ότι η έφεση και η “αντέφεση” έχουν επιτύχει μερικώς.

Η έφεση και αντέφεση επιτυγχάνουν μερικώς χωρίς έξοδα.